

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

H 9

DOM
2023-10-31
Meddelad i Luleå

Mål nr
1658-23

KLAGANDE

[Redacted]

MOTPART

Länsstyrelsen i Skåne län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 25 oktober 2023, dnr 35171-2023

SAKEN

Skydds jakt efter varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar [Redacted] överklagande.

Förvaltningsrätten bifaller föreningarnas överklaganden och upphäver
Länsstyrelsen i Skåne läns beslut om skydds jakt efter en varg.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Skåne län beslutade om skyddsjakt efter en (1) varg i Skåne län. I beslutet anges att jakten ska påbörjas och genomföras i samråd med länsstyrelsen och får bedrivas till och med den 1 november 2023. Länsstyrelsen förordnade även att beslutet ska gälla utan hinder av att det överklagas. Skälen för beslutet anges i bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING**Vad [REDACTED] anför**

[REDACTED] yrkar att det överklagade beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. Den genetiskt viktiga vargen finns fortfarande kvar i området och riskerar att skjutas. Jakten har tidigare inriktats på tiken i reviret som deltagit i två angrepp på tamdjur. Vad avser de senaste två angreppen är den skadegörande individen inte fastställd. Det har tidigare beslutats om skyddsjakt på denna varg vilket ogiltighetförklarades av förvaltningsrätten den 20 oktober 2023, mål nr 1595-23. Angreppen inträffade efter att två vargar fällts genom § 28 jakt, varav en tros vara alfahannen. Det finns årsvälpar i reviret som riskerar att svälta ihjäl. Djuren kommer inom kort att stallas inför vintern och därmed finns tid att sätta upp rovdjursavvisande stängsel.

Vad [REDACTED] anför

[REDACTED] yrkar att det överklagade beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. Förutsättningarna för skyddsjakt är inte uppfyllda. Det är länsstyrelsen som har bevisbördan för att förutsättningar för jakt är uppfyllda. Gynnsam bevarandestatus ska bedömas på såväl lokal som nationell nivå. När sådan redogörelse saknas går det inte att avgöra om jakten kan försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Det har inte framkommit att det är en vargindivid från Linderödsreviret som orsakat fyra

angrepp på tamdjur i området. Tiken i det aktuella reviret kan hittills bara kopplas till två av angreppen på tamdjur i området.

Enligt Naturvårdsverket krävs att minst en invandrad varg från Finland eller Ryssland reproducerar sig med en skandinavisk varg varje femårsperiod för att populationen ska upprätthålla gynnsam bevarandestatus. I Skåne rör sig för närvarande en genetiskt viktig varg och det är ovanligt att en sådan varg lyckas ta sig så långt söderut utan att bli fälld genom jakt. Oftast fälls dessa vargar redan i Norra Sverige. Möjligheten att förbättra vargstammens genetik talar mot att skydds jakt ska få ske. Av länsstyrelsens beslut framgår att beslutet riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på lokal nivå. Länsstyrelsen har inte visat att möjligheten till annan lämplig lösning uttömts vilket är ett krav när jakten avser genetiskt viktig varg. Den genetiskt viktiga vargen har befunnit sig angränsande till reviret varför risken är stor att vargen fälls genom beslutet. Beslutet borde redan av denna anledning inte ha fattats.

Vad [REDACTED] **anför**

[REDACTED] överklagar beslutet och yrkar att det ska upphävas. [REDACTED] yrkar även att det överklagade beslutet tillsvidare inte ska gälla (inhibition) och anför i huvudsak följande. Länsstyrelsen har bevisbördan för att undantagen från det skydd som vargen tillerkänns enligt art- och habitatdirektivet är uppfyllda. Det måste vara fråga om allvarlig skada och inte rena olägenheter eller normala affärsrisker. Kammarrätten har uttalat att det krävs minst fyra eller fler angrepp i samma vargrevir under en tolv månadersperiod för att tillåta skydds jakt i syfte att förebygga angrepp på tamdjur. I det aktuella reviret finns ett vargpar med valpar i olika åldrar. Hannen i reviret kan vara fälld genom § 28 jakt och om nu tiken fälls blir valparna ensamma i reviret. Om det fötts valpar i år kan de vara närmare sex månader gamla. En skydds jakt i reviret kan medföra att skadorna i reviret riskerar att öka. Det finns en risk att genetiskt viktig varg fälls genom beslutet om jakt. DNA analyser visar på olika

skadegörande individer. Två olika vargar kan beröras av jakten. Det finns annan lämplig lösning än skyddsjakt såsom skrämsel och nattintag etc.

Vad [REDACTED] anför

[REDACTED] överklagar beslutet och yrkar att det ska upphävas.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen motsätter sig bifall till överklagandena.

RÄTTSLIG REGLERING

Tillämpliga bestämmelser

Enligt artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) utgör varg en strikt skyddad art. Undantag kan tillåtas från det strikta skyddet under vissa förutsättningar som anges i artikel 16.1 art- och habitatdirektivet. Undantagen har i svensk rätt genomförts i bl.a. 23 a § jaktförordningen.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt på varg att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som uppräknas i paragrafen, bl.a. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön, eller för att förhindra en allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Av 23 b § jaktförordningen följer att beslut om skydds jakt på varg får fattas av länsstyrelser om det finns förutsättningar enligt 23 a § efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skydds jakt fattas även om någon skada ännu inte har inträffat eller om skadan ännu inte nått en allvarlig nivå.

Avgöranden

I EU-domstolens avgörande C-342/05 Kommissionen mot Finland, punkt 25, uttalas att direktivets undantagsbestämmelser ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att det föreligger nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 art- och habitatdirektivet.

Av proportionalitetsprincipen, som slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Kommissionen mot Malta punkt 57 och 64), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

Allmänna råd

Av Naturvårdsverkets riktlinjer om skydds jakt på stora rovdjur, reviderad 2023, framgår bl.a. följande. Genetiskt viktiga vargar är en förutsättning för att upprätthålla en livskraftig vargstam i Skandinavien. Skydds jakter på genetiskt viktig varg kan få en särskild påverkan på stammen i stort och behöver därför undvikas i möjligaste mån. Den beslutande myndigheten behöver vara medveten om att kraven på att finna andra lämpliga lösningar ställs mycket högre när den skadegörande individen anses genetisk viktig. Möjligheten för den svenska vargstammen att nå eller upprätthålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt är samtidigt som huvudregel inte avhängig en enskild genetisk viktig

varg. Skydds jakt kan således även vara möjlig på en genetisk viktig individ om man har uttömt alla andra lämpliga lösningar med beaktande av att fler lösningar anses lämpliga än i normalfallet, även sådana lösningar som är mer kostsamma. Skydds jakt kan även vara möjlig på en genetisk viktig individ om alla lämpliga lösningar är uttömda, med beaktande att kraven på att finna andra lämpliga lösningar ställs mycket högre än inför ett beslut på en individ som inte är genetisk viktig. Även lösningar som är mer kostsamma kan bedömas som lämpliga när det handlar om genetiskt viktig varg. Det högre kravet kring andra lämpliga lösningar följer av den så kallade proportionalitetsprincipen och en uttolkning av begreppet ”lämpliga”. Utanför renbetesområdet kan exempelvis betesdjuren tas in nattetid, flyttas till nattfälla eller om möjligt till en hage med rovdjursavvisande stängsel. Även skrämning, uppsättning av lapptyg och information till djurägare i skadedrabbat område är åtgärder som bör vidtas som en del av andra lämpliga lösningar (s. 19- 22).

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Talerätt

██████████ har överklagat beslutet och yrkat att det ska upphävas.

Varken jaktlagen (1987:259) eller jaktförordningen (1987:905) innehåller några bestämmelser om vem som kan överklaga länsstyrelsens beslut. I sådana fall gäller de allmänna reglerna i 41–42 §§ förvaltningslagen (2017:900). Av dessa framgår att ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot. Av praxis framgår att en förutsättning för att annan än den som har varit part hos beslutsmyndigheten ska ha talerätt är att klaganden kan åberopa ett intresse som det är möjligt att beakta vid sakens prövning (jfr HFD 2012 ref. 24).

██████████ har inte varit part hos länsstyrelsen i det aktuella ärendet och det har inte framkommit annat än att hon överklagar i egenskap av privatperson. Det har inte framkommit att det överklagade beslutet påverkar hennes rättsställning eller berör ett intresse som erkänts av rättsordningen i den mening att hennes intresse kan beaktas vid sakens prövning. Inte heller i övrigt har framkommit att hon är berörd av länsstyrelsens beslut på något sätt som ger klagorätt. ██████████ överklagande ska därför avvisas.

Inhibition

██████████ har bl.a. yrkat att det överklagade beslutet tillsvidare inte ska gälla.

Förvaltningsrätten har redan den 26 oktober 2023, efter yrkande från ██████████ och ██████████ inhiberat det överklagade beslutet. Eftersom förvaltningsrätten nu tar upp målet till slutligt avgörande föranleder ██████████ yrkande om inhibition ingen ytterligare åtgärd från förvaltningsrätten.

Allvarlig skada

Av handlingarna i målet framgår att det skett fyra angrepp på tamdjur i det aktuella området sedan den 25 juli 2023. Vid angreppet i juli dödades sju får och vid angreppet den 5 oktober dödades ett nötkreatur. Resultat från DNA analys visar att tiken i reviret då var den skadegörande individen. Vid angreppen den 23 och 24 oktober har ett får dödats vid respektive tillfälle. Inget svar från DNA analys har presenterats, det är alltså oklart vilken varg som stått bakom de angreppen. Den 14 oktober 2023 fälldes två hanvargar i området.

Av det överklagade beslutet framgår att skyddsjakten tar sikte på kärnan i det aktuella reviret. Samtidigt framkommer uppgifter om att en genetiskt viktig varg befunnits sig i anslutning till reviret. Länsstyrelsen har själv vid en nyligen beslutad skydds jakt på varg i ett närliggande område, efter analys, funnit att den genetiskt viktiga vargen stod för de senare angreppen, varpå förutsättningar för skydds jakt inte heller enligt länsstyrelsen längre ansågs föreligga (mål nr 1595-23). Det kan alltså inte uteslutas att en genetiskt viktig varg (F:1) riskerar att fällas genom beslutet.

Ju större negativ påverkan ett beslut om skydds jakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda enligt 23 a § (Naturvårdsverkets reviderade riktlinjer om skydds jakt s. 12). Med beaktande av detta och vad som ovan anförts kan den samlade skadebild som beskrivs i utredningen och risken för ytterligare skada i detta fall inte anses tillräcklig för att kriteriet allvarlig skada ska anses uppfyllt.

Gynnsam bevarandestatus

Av länsstyrelsens beslut framgår att ingen av de revirmarkerande individerna i reviret har något högt genetiskt värde för den svenska vargstammen. I reviret har dock föryngringar konstaterats under åren 2021 och 2022. Huruvida det fötts valpar år 2023 är inte klarlagt. För det fall det fötts valpar i reviret under 2023 torde deras chanser att överleva minska om något eller båda föräldrarna fälls i skydds jakt. Detta i sig är dock enligt förvaltningsrättens mening inte tillräckligt för att anse att beslutet om skydds jakt riskerar att försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

Som ovan anförts finns dock en varg av genetiskt högt värde för den svenska vargstammen i nära anslutning till reviret, och enligt länsstyrelsens egna uppgifter har den genetiskt viktiga vargen nyligen kunnat knytas till angrepp på tamdjur. Det är som ovan anförts alltjämt oklart vilken varg som stått för de två senaste angreppen. Även om jakten skulle riktas in på tiken i reviret finns stor

risk att fel varg fås. Risken för att en genetiskt viktig varg fås är i därför i detta fall förhållandevis stor. Med hänsyn till denna osäkerhet, samt de följder jakten kan få för det aktuella vargreviret, anser förvaltningsrätten att beslutet om skydds jakt riskerar att försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på såväl nationell som lokal nivå.

Annan lämplig lösning

Av länsstyrelsens beslut framgår att tätheten av tamdjursgårdar är hög och att en liten andel av länets tamdjursbesättningar går innanför rovdjursavvisande stängsel. Det senaste angreppet uppges ha ägt rum innanför ett rovdjursavvisande stängsel i gott skick. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Åtgärderna har bestått av uppsättning av lapptyg, nattintag eller förflyttning av djur. Enligt länsstyrelsen har angrepp fortsatt på andra gårdar. Länsstyrelsen har härefter dragit slutsatsen att annan lämplig lösning saknas.

När det kommer till risken att en genetiskt viktig varg fås ställs kraven högre på andra lämpliga lösningar. Exempel på åtgärder som vidtas när det kommer till genetiskt viktig varg är skrämning, uppsättning av lapptyg och information till djurägare i skadedrabbat område (Naturvårdsverkets riktlinjer för skydds jakt 2023 s. 22). Även om vissa åtgärder kan vara svåra att genomföra med gott resultat, såsom exempelvis skrämning, kan förvaltningsrätten inte utifrån förutsättningarna i detta fall finna att möjligheterna till annan lämplig lösning helt har uttömts.

Sammanfattning

Det ankommer på länsstyrelsen att visa att samtliga grundläggande förutsättningar är uppfyllda för beslut om skydds jakt. Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen finner förvaltningsrätten att kriteriet allvarlig skada inte är uppfyllt i detta fall. Beslutet riskerar även att försvåra upprätthållandet av en

gynnsam bevarandestatus. Slutligen är det inte klarlagt att annan lämplig lösning saknas. Länsstyrelsens beslut ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Victoria Bäckström

lagman

Nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] har också deltagit i avgörandet.

[REDACTED] har föredragit målet.

Länstyrelsen

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅINKOM: 2023-10-26
MÅLNR: 1658-23
AKTBIL: 3

Skydds jakt efter varg

Beslut

Länstyrelsen beslutar med stöd av 23 a och b §§ jaktförordningen (1987:905) att ge tillstånd till skydds jakt efter en (1) varg i Skåne län. Jakten får endast påbörjas inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 2 till detta beslut. Om vargen följs ut ur tillåtet jaktområde får jakten fullföljas under förutsättning att det inte råder några tvivel om att det fortfarande är samma individ som följs. Jakten får dock ej ske utanför Skåne län baserat på detta tillstånd.

- Länstyrelsen medger att skyddsjakten får ske hela dygnet med stöd av 9§ jaktförordningen.
- Länstyrelsen beslutar med stöd av 15 § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten och att skyddsjakten får ske över hela dygnet.
- Länstyrelsen beslutar med stöd av 18 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund.
- Länstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motordrivet fordon.
- Länstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att jakten får ske på annans jaktområde.

Vidare beslutar länsstyrelsen med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas. Detta beslut kan komma att omprövas om omständigheter som inte kan förutses inför detta beslut uppkommer.

Villkor

Beslutet är förenat med följande villkor:

1. Jakten ska påbörjas och genomföras i samråd med Länstyrelsen. Skyddsjakten är tillåten till och med den 1 november 2023.
2. Skyddsjakten påbörjas i samband med eller i direkt anslutning till nästa angrepp eller förmodat förestående angrepp på tamboskap inom det på bifogad karta utpekade området. och under förutsättning att individen som jagas med sannolikhet är den skadegörande. När individen inte längre kan spåras ska jakten avbrytas och får inte återupptas förrän vid nästa angrepp enligt ovan.

3. Undantaget att motordrivet fordon får användas vid skyddsjakten gäller endast för körning på vägar/skogsbilvägar. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner
4. Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst 3 hundar. Två av dessa ska vara speciellt tränade för jakt efter rovdjur och släpps lösa först i samråd med jaktledaren. Utöver dessa två hundar får en (1) hund, som är särskilt tränad för att spåra en enskild vargindivid användas, förutsatt att denna hund hålls i lina.
5. Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.
6. Skyddsjakt med stöd av detta tillstånd får ej bedrivas i detaljplanerat område utan skottlösningstillstånd utfärdat av Polismyndigheten.
7. Länsstyrelsen utser jaktledare. Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Uppgifter på samtliga jakttagare ska jaktledaren på anmodan kunna uppvisa för Länsstyrelsen och polis vid tillsyn. Jaktledare ersätts enligt de grunder som gäller för besiktningspersoner för viltskador.
8. Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jakttagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.
9. Jaktledaren avlyser jakten om tilldelad varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat beslutar Länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom återstående tid som omfattas av beslutet.
10. Om djuret påskjutits ansvarar jaktledare och ansvarig skytt för att eftersök genomförs med hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt.
11. Fälld varg besiktigas av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Besiktningen dokumenteras på särskilt anvisad blankett. Flådd helkropp samt referensprov i form av hudbit tas omhand av länsstyrelsen och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt. Skinnet ska chipmärkas av länsstyrelsen, detta och kraniet tillfaller därefter jakträttshavaren om så önskas. Jakträttshavaren ska erhålla kopia av besiktningsprotokollet.

Efter avslutad skyddsjakt, oavsett utfall, ska jaktledare meddela länsstyrelsen en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits. Om djuret fällts ska koordinater för skottplats inkluderas. Redogörelsen ska ha inkommit senast två veckor efter att jakten har avslutats.

Beskrivning av ärendet

Under inventeringssäsong 2020/21 dokumenterade länsstyrelsen att två vargar etablerat revir på Linderödsåsen i Skåne. Dna-analyser av spillning visar att tiken i paret härstammar från Långbogenreviret i Östergötland och hanen kommer från reviret Kesberget i Västmanland. Under inventeringssäsongen 2021/22 dokumenterades att minst 6 valpar fötts under 2021. I maj 2022 dokumenterades att minst 3 nya vargvalpar hade fötts i reviret. Dna-analys av valpspillning visar att det är samma föräldradjur som tidigare. Under sommaren 2022 dokumenteras att minst två fjolårsvalpar fanns kvar inom reviret. Sedan juli 2023 har länsstyrelsen konstaterat att det skett fyra angrepp på tamboskap inom det område som bedöms ingå i reviret. I samband med besiktning av angripna tamdjur togs även prover (saliv-dna) från bettytor för analys. Resultaten av analyserna visar att det kommer från vargindivider som ingår i familjegruppen på Linderödsåsen enligt nedan.

25 juli 2023: Angrepp på sju får -samtliga avlivade (Harphult, Hörby)
Den skadegörande individen kunde bestämmas till den tik som sedan 2021 etablerat revir Linderödsåsen *Individ: UI414155 G36-20 (tik Långbogen)*

5 oktober 2023: Angrepp på nöt – en kviga dödad (Harphult, Hörby).
Den skadegörande individen kunde bestämmas till den tik som sedan 2021 etablerat revir Linderödsåsen : *Individ: UI414155 G36-20 (tik Långbogen)*

23 oktober 2023 angrepp får – 1 död tacka innanför rovdjursavvisande stängsel (Harphult, Hörby)
DNA-prov har ännu inte analyserats

24 oktober angrepp får – 1 död tacka (Killhult, Hörby)
DNA-prov har ännu inte analyserats

Angreppen har skett på olika gårdar med varierandetyper av stängsel. Ett av ovanstående angrepp skedde inom ett rovdjursavvisande stängsel (RAS) i mycket gott skick. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag eller förflyttning av djur. Angrepp har dock fortsatt skett på andra gårdar

Motivering till beslutet

Annan lämplig lösning

I Skåne är tätheten av tamdjursgårdar hög. Då det är förhållandevis nytt med stationära vargar i det här området är det endast en mycket liten andel av länets tamdjursbesättningar som går innanför rovdjursavvisande stängsel. Det senaste angreppet har dessutom skett inom ett

rovdjursavvisande stängsel i gott skick. Länsstyrelsen bedömer därför att det i aktuellt fall inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt för att undvika ytterligare angrepp.

Gynnsam bevarandestatus

Det revirmarkerande paret inom reviret har utgörs av tiken (individnr G114-20) som härstammar från Långbogenreviret i Östergötlands län samt hanen (individnr G146-21) som härstammar från Sjunðareviret i Stockholm och Södermanlands län. Någon föryngring i reviret har inte kunnat konstateras, men kan inte uteslutas. Inom reviret skedde två 28§-skjutningar den 14 oktober där två hanvargar sköts för att freda jakthundar under pågående drevjakt. En av de två vargarna bedömdes vid besiktning vara en årsvalp, och den andra vargen bedömdes vara en adult individ. Obduktions- och DNA-svar på dessa individer har ännu inte färdigställts.

Valpar föds under perioden slutet av april – början av maj. Om det har fötts valpar inom reviret är de nu ca 7 månader gamla. De är ej längre beroende av att dia för att överleva, däremot kan överlevnadschansen för valparna vara lägre om endast ett eller inga av föräldradjuret kan föda dem. Ingen av de revirmarkerande individerna ett högt genetiskt värde i den svenska vargpopulationen.

Vargen har sedan tidigare nationellt bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Den senaste inventeringen under 2022–2023 visade att det finns cirka 450 vargar (95% CI = 356-585) i Sverige att jämföra med cirka 460 (95% CI = 364-598) föregående inventeringsperiod (2021-2022). Detta visar alltså att populationen ligger över 300 vargar vilket är ett krav för gynnsam bevarande status.

Naturvårdsverket beslutade den 9 maj (NV-01525-18) om miniminivå för varg i respektive förvaltningsområde. Södra förvaltningsområdet ska ha som lägst 0,5 föryngringar vilket motsvarar 5 vargindivider.

Resultatet från den senaste inventeringssäsongen 2022–2023 visade på 8,5 föryngringar inom det södra rovdjursförvaltningsområdet (motsvarande 85 vargar). Detta styrker att det lokala beståndets rådande storlek och trend inte utgör ett hinder mot skyddsjakt i detta fall. I Skåne har även, under den tidsperiod som nu är aktuell, angrepp av en genetisk viktig varg kunnat konstateras. Dessa angrepp har skett i Tomelilla kommun. På grund av att det i nära anslutning till det aktuella reviret konstaterats en genetiskt värdefull individ kan skyddsjakten riskera att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå om denna individ skulle fällas. Det är en varghane som är första generationens avkomma (s.k F1) från en immigrerande varg som etablerat sig i ett revir i Norge (Settenreviret). Denna F1-individ bedöms nationellt vara av ett högt genetiskt värde för den skandinaviska vargpopulationen.

Jaktområdet har begränsats med hänsyn till detta.

Länsstyrelsen har övervägt följderna av en skyddsjakt med tanke på upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå. Om en av de vuxna revirmarkerande vargarna skulle fällas kan strukturen i flocken

2023-10-25

35171-2023

förändras. Erfarenheter från mellersta Sverige visar att kvarvarande individ ofta träffar en ny partner snabbt, och stannar inom samma revir. I Skåne har för närvarande tre revir konstaterats, varav ett (Linderödsåsen) där föryngringar konstaterats både år 2021 och 2022. Vandringsvargar från andra revir inom mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet rör sig regelbundet i Skåne. En vandringsvarg kan komma att ersätta en revirmarkerande individ och då bilda ett nytt revirmarkerande par tillsammans med den kvarvarande revirmarkerande individen.

Då det i nuläget inte kan uteslutas att den revirmarkerande hanen inom reviret på Linderödsåsen är skjuten kan reviret komma att upplösas om den revirmarkerande tiken skjuts.

Skydds jakt enligt detta beslut riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på lokal nivå. Det finns även en risk att en genetiskt värdefull varg skjuts då den konstaterats befunnit sig angränsande till reviret.

Förhindra allvarlig skada

Södra rovdjursförvaltningen tog den 29 juni 2012 fram riktlinjer för beslut om skydds jakt efter de stora rovdjuren. Vägledningen beskriver: *För revirmarkerande vargpar, vargrevir med föryngring eller familjegrupp bör en skydds jaktansökan tillstyrkas tidigast efter fyra angrepp under en 6 månaders period, även på besättningar där rimliga förebyggande åtgärder inte har vidtagits.*

Syftet med dokumentet var att skapa en länsöverskridande samsyn kring beslut inom förvaltningsområdet. Samverkansrådets mål är att riktlinjer inför förvaltningsbeslut är så likartade som möjligt mellan länen och därmed enhetliga och förutsägbara.

Av Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om tillstånd till skydds jakt framgår att en skada ska anses vara allvarlig om den överstiger vad som kan anses vara normalt eller rimligt att tolerera. Varje angrepp är följt av mycket arbete, stor kostnad och personligt lidande för varje djurhållare och inte minst för djuren. Inte bara dödade djur utan även djur som är skrämde ur hagen bör betraktas som allvarlig skada då det kan innebära betydande arbetstimmar. I vissa fall behöver fåren flyttas hem från beten vilket resulterar i kostnader för inköp av foder och transporter. Veterinärer och kadaverbil behöver tillkallas med mera.

Angrepp på tamdjur i ett vargrevir följs ofta av fler angrepp. Det stora antal angrepp som skett i området under en kort period indikerar därmed en hög risk för ytterligare angrepp. Länsstyrelsens bedömning är att det föreligger risk för fortsatt allvarlig skada.

Skydds jakten inriktas på att jaga skadegörande vargindivid och bedöms därför ha goda förutsättningar att förhindra ytterligare skador. Jaktområdet är avgränsat med hänsyn till var angreppet har skett och bedöms befinna sig inom kärnområdet för reviret på Linderödsåsen. Den genteiskt värdefulla varg som konstaterats angränsande till reviret har ej kunnat konstateras inom det aktuella jaktområdet. Genom att använda spårhund som följer spår

direkt från angreppsplats minskar risken att en ej skadegörande individ fälls vid skydds jakt.

Sammanfattning

Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen bedömer länsstyrelsen att situationen föranleder ett behov av möjligheten att förebygga skador genom tillstånd till skydds jakt i samband med och i anslutning till angrepp på tamboskap. Länsstyrelsen bedömer vidare att samtliga förutsättningar för beslut om skydds jakt är uppfyllda under förutsättning att föreskrivna villkor följs.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har, med stöd av 24 a § jaktförordning (1987:905) beslutat om överlämnandet av rätten att besluta om skydds jakt efter varg till vissa länsstyrelser (Naturvårdsverkets beslut NV-00303-Länsstyrelsen kan därmed besluta om skydds jakt efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada, eller på myndighetens eget initiativ, om förutsättningarna enligt 23a § är uppfyllda. Länsstyrelsen måste då även beakta skyddsreglerna i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Direktivet ger möjligheter till undantag från skydds kraven under vissa förutsättningar. Undantagen regleras i artikel 16.1, att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. För att ett undantag från skydds reglerna ska kunna göras, måste skälen vara mycket starka och den jakt som tillåts mycket begränsad.

Enligt 9 § jaktförordningen står det: För jakt med skjutvapen efter älg, björn, varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflon får gällande följande begränsningar:

1. Älg får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till solens nedgång.
2. Björn får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.
3. Varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflon får jagas bara fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet medge undantag från jakttidsbegränsningarna i 9 § jaktförordningen. Om flera län är berörda, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen.

Enligt 15 a § jaktförordningen får Naturvårdsverket eller, om beslutet fattas av länsstyrelsen, länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att vid jakt använda belysning utöver vad som är tillåtet enligt 14 §, om det är fråga om skydds jakt, licensjakt eller jakt som avses i 31 § första stycket.

Enligt 18 § jaktförordningen får länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från 16 § första stycket lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.

Enligt 21 § jaktförordningen får den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet utöver vad som följer av 20, 20 a och 20 b §§ besluta om undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) i fråga om jakt efter björn, varg, järv, lo, utter, valar och fladdermöss samt när det är fråga om jakt som avses i 24 § eller 31 § första stycket i denna förordning. I övriga fall får länsstyrelsen besluta om sådana undantag.

Om flera län är berörda och det är länsstyrelsen som beslutar om undantag, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen. I fråga om vilda fåglar, björn, varg, järv, lo, utter, bäver, mård, iller, skogshare, vikare, valar och fladdermöss samt i fråga om andra viltlevande djurarter som har markerats med N, n eller F i bilagan till artskyddsförordningen (2007:845) får undantag medges endast om:

1. Det inte finns någon annan lämplig lösning.
2. Upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras.
3. Undantaget behövs för att en sådan begränsad jakt som avses i 23 c § ska kunna genomföras eller behövs av något sådant skäl som anges i 23 a § eller 31 § första stycket denna förordning.

Som framgår av 23 a § jaktförordningen ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skydds jakt ska kunna medges: Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om skydds jakt meddelas:

1. Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
2. Av hänsyn till flygsäkerheten,
3. För att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
4. För att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Enligt 24 d § jaktförordningen får den beslutande myndigheten i ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av jakträttshavaren. När beslut om jakt meddelas enligt 23 b eller 23 d § får myndigheten även medge undantag från 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) och, när det gäller skydds jakt, också medge att jakten bedrivs på annans jaktområde.

Enligt 59 § jaktförordning (1987:905) får Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

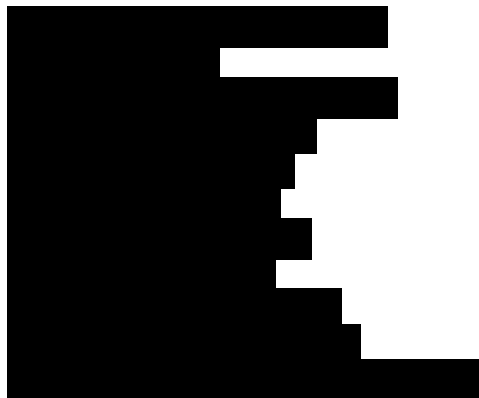
Beslutet har fattats av miljödirektör [REDACTED] med länsassessor [REDACTED] som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över upptagsområde

Sändlista

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten i Luleå.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Skåne antingen via e-post; skane@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, skane@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 10 00. Ange diarienummer 35171-2023.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.